

-ร่าง-

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ที่ สธ. /25..

เรื่อง ข้อกำหนดในรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งเงินทุน

และการบริหารจัดการความเสี่ยง

ของสำนักหักบัญชี

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 5(1) และ (3) ประกอบกับข้อ 11 และข้อ 12 แห่งประกาศ
คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทธ. /25.. เรื่อง หลักเกณฑ์ในการประกอบการเป็นสำนักหักบัญชี
และศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ ลงวันที่ พ.ศ. 2558 สำนักงานออกข้อกำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“บริษัทใหญ่” หมายความว่า

(1) นิติบุคคลที่ถือหุ้นในสำนักหักบัญชีเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่าย
ได้แล้วทั้งหมดของสำนักหักบัญชี

(2) นิติบุคคลที่ถือหุ้นในนิติบุคคลตาม (1) เกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่าย
ได้แล้วทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น

ข้อ 2 ข้อกำหนดในรายละเอียดตามประกาศนี้ กำหนดขึ้นเพื่อให้สำนักหักบัญชีปฏิบัติตาม
ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทธ. /25.. เรื่อง หลักเกณฑ์ในการประกอบการเป็น
สำนักหักบัญชีและศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ ลงวันที่ พ.ศ. 2558 ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดให้มี
แหล่งเงินทุนที่เพียงพอต่อการรองรับความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ และการดำเนินการในรายละเอียดเกี่ยวกับ
การบริหารจัดการความเสี่ยงให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ข้อ 3 สำนักหักบัญชีต้องจัดให้มีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอต่อการรองรับความเสี่ยง
ในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการ ทั้งความเสี่ยงที่เกิดจากสมาชิกไม่สามารถปฏิบัติตาม
สัญญาได้ (credit risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk) ของสมาชิก ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบชำระ
ราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ และสำนักหักบัญชี โดยแหล่งเงินทุนดังกล่าวต้องเป็นทรัพย์สินที่มีสภาพคล่อง
มีความเสี่ยงต่ำและเพียงพอรองรับการผิดนัดของสมาชิกในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การผิคนัดชำระหนี้ของสมาชิก 1 รายที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายสูงสุด
- (2) การผิคนัดชำระหนี้ของสมาชิก 2 รายในกรณีที่สำนักหักบัญชีจัดให้มีบริการเกี่ยวกับธุรกรรมที่มีความเสี่ยงและมีความซับซ้อนมากขึ้นหรือมีการเชื่อมโยงการทำธุรกรรมในหลายประเทศ ทั้งนี้ ภายใต้อัตราความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 99

แหล่งเงินทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงตามวรรคหนึ่งอาจเป็นทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (1) ทรัพย์สินที่ได้รับจากสมาชิก
- (2) ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อเป็นประกันการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์
- (3) ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อความมั่นคงของระบบการซื้อขายและการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์
- (4) ทรัพย์สินที่บริษัทใหญ่แบ่งแยกไว้ให้สำนักหักบัญชีโดยอยู่ในรูปของข้อผูกพันที่เป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถบังคับได้ตามกฎหมาย (explicit guarantee)

ในกรณีที่แหล่งเงินทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ทรัพย์สินตามวรรคสองให้รวมถึงสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ก็ได้

ข้อ 4 สำนักหักบัญชีต้องมีการประเมินความเสี่ยงของมูลค่าแหล่งเงินทุนที่ใช้รองรับความเสี่ยงด้านเครดิตและความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเป็นประจำ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) ประเมินค่าความเสี่ยงสูงสุด (stress test) เป็นประจำทุกวัน โดยสถานการณ์สมมุติค่าตัวแปรและสมมติฐานที่ใช้ (scenario/parameter/assumption) เป็นไปตามแนวทางที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงซึ่งต้องครอบคลุมภาวะตลาดผันผวนสูงสุดที่มีโอกาสเกิดขึ้นและจัดส่งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อสำนักงานเป็นประจำทุกเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป
- (2) ประเมินค่าความผันผวนสูงสุดที่แหล่งเงินทุนสามารถรองรับได้ (reverse stress test) เป็นประจำทุกไตรมาสและจัดส่งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อสำนักงานภายใน 15 วันนับแต่วันสุดท้ายของแต่ละไตรมาส

ข้อ 5 เพื่อให้มั่นใจว่าแบบจำลอง (model) หรือวิธีการที่ใช้ในการประเมินค่าความเสี่ยงสูงสุดมีความเหมาะสมภายใต้สภาพตลาดปัจจุบันและที่อาจเปลี่ยนแปลงไป สำนักหักบัญชีต้องมีการประเมินความเหมาะสมของสถานการณ์สมมติ ตัวแปร และสมมติฐานที่ใช้ในการประเมินค่าความเสี่ยงสูงสุดเป็นประจำทุกไตรมาส หรือเมื่อภาวะตลาดเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ และต้องตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองดังกล่าว (full validation) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ข้อ 6 สำนักหักบัญชีต้องมีมาตรการและวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในการติดตามและควบคุมมูลค่าคงค้างของการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ และความเสี่ยงโดยรวมที่สมาชิกแต่ละรายมีต่อระบบชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์

ข้อ 7 ในกรณีที่สำนักหักบัญชีกำหนดให้สมาชิกวางหลักประกันหรือทรัพย์สินเพื่อรองรับความเสี่ยง สำนักหักบัญชีต้องเปิดเผยแนวทางการวางหลักประกันและการใช้แหล่งเงินทุนดังกล่าวให้ชัดเจน ซึ่งรวมถึงสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกในการวางหลักประกัน ตลอดจนความเสี่ยงที่มีผลให้สมาชิกต้องวางหลักประกันหรือทรัพย์สินอื่นเพิ่มเติม

ข้อ 8 สำนักหักบัญชีต้องจัดหาเงินทุนที่มีสภาพคล่องในระหว่างวัน (intraday liquidity) อย่างเพียงพอเพื่อบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ข้อ 9 เพื่อเป็นประกันการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ สำนักหักบัญชีต้องจัดให้มีระบบและข้อกำหนดในการวางหรือเรียกหลักประกันจากสมาชิก โดยรวมถึงวิธีการคำนวณและการปรับมูลค่าหลักประกัน การพิจารณาและทบทวนความเหมาะสมของแบบจำลองและปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่ออัตราหลักประกัน ตลอดจนประเภท ลักษณะ และสัดส่วนของหลักประกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การคำนวณมูลค่าความเสี่ยงของสมาชิกแต่ละรายจากมูลค่าคงค้างชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์สุทธิเป็นประจำทุกวันตามความผันผวนของราคาหลักทรัพย์ โดยต้องไม่นำมูลค่าคงค้างสุทธิของสมาชิกไปหักกลับกับของลูกค้า

(2) การเรียกเก็บหลักประกันจากสมาชิกแต่ละรายเพื่อให้เพียงพอรองรับความเสี่ยงทั้งในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในระบบชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ เมื่อมูลค่าความเสี่ยงเกินกว่าระดับที่กำหนดในหลักเกณฑ์ของสำนักหักบัญชี และหากราคาหลักทรัพย์มีความผันผวนมาก สำนักหักบัญชีอาจเรียกหลักประกันมากกว่าวันละ 1 ครั้งก็ได้

(3) การทบทวนความถูกต้องของแบบจำลองและตัวแปรอย่างเหมาะสมเพื่อให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(4) กำหนดหลักประกันที่สอดคล้องกับความเสี่ยงและลักษณะของหลักทรัพย์ และราคาที่ใช้ในการคำนวณต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

(5) กำหนดให้สมาชิกวางหลักประกันซึ่งเป็นทรัพย์สินที่มีความเสี่ยงต่ำในรูปของเงินสดหรือทรัพย์สินอื่น โดยในกรณีที่หลักประกันเป็นหลักทรัพยต้องคำนึงถึงความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดของสมาชิกผู้วางหลักประกันกับผู้ออกหลักทรัพย์ด้วย ทั้งนี้ ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่สำนักหักบัญชีกำหนด

(6) กำหนดสัดส่วนของทรัพย์สินแต่ละประเภท (concentration limit) ที่สมาชิกสามารถนำมาวางเป็นหลักประกันกับสำนักหักบัญชีเพื่อป้องกันการกระจุกตัวของหลักประกันและสามารถบังคับเอาหลักประกันได้ภายในเวลาที่กำหนดในกรณีที่สมาชิกผิดนัดชำระหนี้

(7) กำหนดวิธีการปรับมูลค่าหลักประกันและใช้อัตราส่วนลดค่าความเสี่ยง (haircut) ที่คำนึงถึงความเสี่ยงจากการลดมูลค่าของหลักประกันซึ่งรองรับช่วงที่ตลาดมีความผันผวนสูง โดยต้องมีการทดสอบวิธีการประเมินมูลค่าและอัตราส่วนลดค่าความเสี่ยงเป็นประจำ และมีการทบทวนความถูกต้องของวิธีคำนวณอัตราส่วนลดค่าความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(8) กำหนดวิธีการที่สามารถระบุและลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการรับหลักประกันที่มีความเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ (cross border collateral) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถบังคับหลักประกันดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมและทันการณ์

ข้อ 10 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่

เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่

(นายรพี สุจริตกุล)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์